

„НИЈЕДНА ОДЛУКА НА САБОРУ НЕ МОЖЕ БИТИ ДОНЕТА БЕЗ РУСКЕ ЦРКВЕ“

Како теку припреме за Свеправославни Сабору, због чега је предсаборни процес затвореног карактера, да ли православци од Сабора треба да очекују реформисање црквених правила и уједињење с католицима, – на ова и друга питања портала Православие.Ru одговара митрополит Волоколамски Иларион, председник Одељења за спољне црквене односе.

+ + +

— Прошло је већ више од годину дана откако је објављен сазив Свеправославног Сабора 2016. године. Како протичу припреме за Сабор?

— Одлука о одржавању Свеправославног Сабора је донета на Сабрању поглавара које је у марту прошле године одржано у Истамбулу. Тада су постигнуте и главни договори о облицима припреме за Сабор, који ће се одвијати на основу једногласности свих Помесних Православних Цркава. Између осталог, основана је Специјална међуправославна комисија за поновно разматрање и редиговање нацрта саборних докумената која су у оквиру предсаборног процеса усвојена у току последњих деценија. Комисија се три пута окупљала на заседњима, од којих су два одржана ове године и до сада је већ завршила са радом. Ипак, комисија није успела да потпуно испуни мандат који јој је дат, пошто се рад није одвијао интензивно. Тако да нису сва документа која је требало редиговати добила коначну формулацију.

— Која документа је комисија успела да размотри?

— Размотрена су најзастарелија документа, пре свега она која се односе на питања међухришћанских односа, пошто су се управо у овој области десиле најозбиљније промене у последње време. Многе протестантске заједнице су кренуле путем либерализације вероучења и морала, што је довело у питање могућност и сврсисходност нашег дијалога с овим заједницама. Тако су чланови комисије прогласили застарелима два документа о међухришћанској проблематици која су сачињена још 80-их година прошлог века. Њихов текст је у значајној мери поново размотрен, скраћен и обједињен у један документ скромнијих размера. Имајући у виду промене које су се одиграле у свету, комисија је такође поново размотрила документ посвећен доприносу Православне Цркве победи хришћанских идеја мира, слободе и братства и укидању расне дискриминације. Размотрен је документ «Важност поста и његово поштовање данас». Он није изазвао значајније несугласице, јер се њиме само потврђује и систематизује постојећа пракса Цркве, која се раније није у потпуности одражавала у саборним актима. Затим је радне варијанте сва три документа размотрио Свети Синод Руске Православне Цркве који их је предао Синодалној библијско-богословској комисији ради изучавања и израде одговора, као и предлога за њихово евентуално поправљање. Предлоге које комисија припреми треба да одобри Свети Синод, а после тога ће их делегација наше Цркве изложити на Свеправославном предсаборном саветовању, где ће наведена документа бити поново размотрена.

— Да ли је тачно да се Сабор сазива у циљу реформисања црквених правила и уједињења православаца и католика?

— За овакве тврдње које, нажалост, намерно шире неки информативни ресурси, нема никаквих основа. Заправо, питања као што су укидање или слабљење постова, укидање монаштва, други брак клирика, ожењени епископат, прелазак свих Помесних Цркава на новојулијански календар и уједињење православаца с другим хришћанским заједницама, чак се не налази на дневном реду Свеправославног Сабора. У то се лако можемо уверити ако погледамо текст самих нацрта саборних одлука. Између осталог, с детаљним изводима из документа, као и с историјом развоја сваке теме која ће бити покренута на Сабору свако може да се упозна на основу реферата који сам у новембру 2011. године изложио на Санктпетербуршкој духовној академији. Текст реферата, који је требало да надомести недостатак поузданих информација о историји и тренутном стању припрема за Сабор, доступан је на сајту Одељења за спољне црквене односе.

Морам рећи да тему Свеправославног Сабора прате и снаге, које би желеле да Црква ослаби. Природан и нашем народу својствен конзервативан однос према променама у црквеном животу неки користе како би људе увукли у заправо антицрквену кампању. Између осталог, верницима којима се прво сугеришу фантастичне представе о предстојећем Сабору након тога се предлаже да се придруже потписивању извесних

колективних обраћања против његовог одржавања. И премда се ова делатност прикрива одбраном чистоте Православља, она има очигледно расколнички карактер и усмерена је на подривање ауторитета Цркве и поверења у свештеноначалије.

Са сигурношћу могу да кажем да иако представници појединих Цркава понекад предлажу нацрте саборних одлука који нису у складу с предањем Православне Цркве, наша Црква никад неће пристати на овакве одлуке. А ниједна одлука на Сабору не може бити донета без Руске Цркве, пошто је услов за то једнодушна сагласност свих Помесних Цркава.

— Ипак, представници православне јавности се често жале на недостатак потпунијих информација о припремама за Сабор. Са чим је повезан затворени карактер предизборног процеса?

— Припреме за Свеправославни Сабор су почеле још 60-их година прошлог века. Положај у којем су се због познатих разлога у то време налазиле многе Помесне Цркве у знатној мери је одредио и форму припремног процеса. У условима кад је у Совјетском Савезу, као и у другим земљама источне Европе црквени живот био принудно ограничен само на богослужења у храму, шире учествовање клира и мирјана у изради или разматрању саборних докумената је, наравно, било немогуће. Истовремено, тешко се може сматрати да је овакав поредак припреме за Сабор данас оправдан. Почевши од 2008. године, кад су припреме за Свеправославни Сабор после дугогодишње паузе обновљене, представници Руске Православне Цркве, а пре свега Његова Светост патријарх Кирил су говорећи на међуправославним сусретима више пута апеловали на то да предсаборни процес постане транспарентнији. У истом духу је било говора на Архијерејском Сабору 2013. године, кад је предложено да се пређе на шире разматрање саборних одлука, чије се радне варијанте по устаљеној пракси тренутно не објављују у потпуности. Овај предлог је потекао на основу позитивног искуства рада Међусаборног присуства, које је у Руској Православној Цркви основано 2009. године, у оквиру којег у изради и разматрању докумената Архијерејских Сабора не учествују само архипастри и богосови, клир и монаси, научни и културни радници, већ и сви заинтересовани чланови Цркве захваљујући могућности вођења дискусије на званичном сајту Присуства. Мислим да би примена овог механизма рада и на предсаборни процес омогућила ефикаснију припрему Свеправославног Сабора. Међутим, пошто нису све Помесне Цркве спремне да се одрекну начина припреме на који су навикле деценијама, Међуправославна припремна комисија се сад још увек придржава старог поретка. Истовремено се трудимо да, колико је то могуће и не противречи начину рада усвојеном у овој фази, информишемо своју паству о свим етапама предсаборног процеса и о најважнијим одлукама које доносимо.

Са руског: Марина Тодић

Извор: „Православие.ру“